

Til *udenrigsministeren* (24/11 86) af:

Albrechtsen (VS):

»Kan udenrigsministeren bekræfte, at der ikke, som regeringen troede i maj, er sket fremskridt vedrørende ytringsfriheden i Tyrkiet, men at der tværtimod er tale om, at en lang række redaktører stadig holdes fængslet og idømmes hårde straffe, og at der f.eks. er rejst sag imod bladet Nokta, der i februar 1986 offentliggjorde beskrivelser af torturen i Tyrkiet?«

Begrundelse

I folketingsdebatten den 16. maj 1986 om et VS-forslag om en aktiv indsats imod diktaturet i Tyrkiet tilsluttede ministeren sig det synspunkt, at man nu i praksis frit kan diskutere socialisme i pressen i Tyrkiet, og Bjørn Elmquist talte om den »nyvundne pressefrihed«.

Desværre må vi i dag erkende, at denne vurdering ikke var holdbar. Ifølge en rapport fra den danske Helsingforskomité, som er udsendt her i november, holdes fortsat en lang række redaktører af aviser og tidsskrifter fængslede og er idømt eller kræves idømt hårde og umenneskelige straffe. I et bilag til rapporten findes den lange liste med navnene. Denne liste dementerer enhver påstand om ytringsfrihed i Tyrkiet.

Rapporten oplyser også, at der er rejst kriminalsag imod bladet Nokta, som i begyndelsen af 1986 offentliggjorde den tidligere torturbøddel Sedat Caners beskrivelser af tortur, der foregår i Tyrkiet.

At det er farligt at diskutere socialisme i Tyrkiet, understreges af rapportens oplysning om, at kvinden Nur Deris er idømt 7½ års hårdt fængsel for at have oversat det kommunistiske manifest.

En række af redaktørerne er allerede idømt eller kræves idømt straffe på f.eks. 36 års, 48 års eller 66 års fængsel. I et par af tilfældene kræver politiet redaktørerne idømt sammenlagt langt over 100 års fængsel.

(Besvaret sammen med spm. nr. S 295).

Spm. nr. S 295

Til *udenrigsministeren* (24/11 86) af:

Albrechtsen (VS):

»Kan udenrigsministeren bekræfte, at de tyrkiske myndigheder fortsat systematisk udøver tortur, og at de vesteuropæiske landes forsøg på at opnå resultater igennem en op-tøning af forholdet til det tyrkiske regime således har været en fejltagelse?«

Begrundelse

Under folketingsdebatten den 16. maj 1986 om et VS-forslag om en aktiv indsats imod diktaturet i Tyrkiet afviste ministeren tanken om at skærpe kursen over for Tyrkiet. Ministeren mente, at der skete fremskridt med hensyn til menneskerettigheder, demokratiske rettigheder m.v.

Danmark har derfor siden fortsat den politik, der bygger på at nå frem til forståelse med regimet og gennemføre en gradvis optøning af de politiske og økonomiske forbindelser. Man bygger denne politiske linje på en illusion om, at regimet så vil sikre en bedre overholdelse af menneskerettigheder og andre rettigheder.

Imidlertid bliver der støt og roligt ved med at komme rapporter, der dokumenterer, at den systematiske anvendelse af tortur fortsætter, senest rapporten fra den danske Helsingforskomité, der indeholder beskrivelser af torturen helt frem til august i år. F.eks. blev en kvinde her i overværelse af hendes mand og barn udsat for elektrisk tortur.

Svar (9/12 86):

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

I det forligsarrangement, som under medvirken af Menneskerettighedskommissionen i Strasbourg blev indgået i december 1985 mellem klagestaterne (Danmark, Frankrig, Holland, Norge og Sverige) og Tyrkiet, indgår som det centrale element, at Tyrkiet den 1. februar, 1. juli og 1. oktober 1986 skal aflægge rapporter til Menneskerettighedskommissionen om afskaffelse af tortur, herunder om vilkårene og procedurerne for frihedsberøvelse. På grundlag af disse rapporter gennemføres en dialog mellem kommissionen og Tyrkiet, der bl.a. indbefatter adgang for repræsentanter for kommissionen til at aflægge besøg i Tyrkiet, herunder besøg i civile og militære fængsler og på politistationer. Den 1. februar 1987 afgiver kommissionen en endelig rapport om denne del af forligets opfyl-